

La recerca més adient

Xavier Bonfill

Director

Annals de Medicina

En aquest número, a **Roda contínua**, com a tema de **Seguiment del pacient**, podem conèixer els detalls de la proposta per desetiquetar les al·lèrgies falses que sovint consten en els historials mèdics de molts pacients, la qual cosa impedeix poder-los tractar amb medicaments tan útils com els betalactàmics.

A **Proves i evidències** i a **Clàssics del pensament mèdic**, hi trobem dos articles molt diferents però que són en certa manera complementaris en el camp de la recerca aplicada. El primer ens resumeix una guia elaborada des de l'AQuAS per orientar la utilització de dades de l'anomenat "món real" o *real-world evidence* (RWE). Es tracta d'una iniciativa molt oportuna per intentar racionalitzar l'ús indiscriminat i poc rigorós del gran nombre de dades de tot tipus que l'eclosió dels sistemes d'informació i telecomunicació ha posat al nostre abast. És temptador aprofitar-ho per fugir de les regulacions protocol·làries que caracteritzen els treballs de recerca convencionals i, sobretot, aquells estudis com els assaigs clínics que en dur-se a terme en condicions controlades se'ls presenta de vegades com artificials o "irreals". Segur que a més de l'eficiència que presenten els estudis d'RWE se'ls poden trobar interessants aplicacions però existeixen també uns quants perills i inconvenients i, per tant, cal planificar-los i fer-los bé. El segon, l'article de Jan P. Vandembroucke (2008), traduït per Gaietà Permanyer i Joan M. V. Pons, és una sàvia reflexió sobre els pros i contres dels estudis exploratoris o explicatius, o entre els dissenys observacionals i els experimentals, disquisició antiga que ell aprofundeix amb renovats arguments. Tanmateix, la conclusió és semblant i coneguda, i depenent de quina sigui la pregunta, un disseny serà més adient que un altre o, fins i tot, poden

ser ben complementaris. Es tracta de fugir dels perniciosos maniqueïsmes que ens poden fer perdre l'oportunitat d'aprofitar el millor que ens pot aportar cada enfocament.

A **Sense amnèsia**, ens congratulem fer-nos ressò del cinquantenari del pla de vacunació continuada de la població infantil de Barcelona, impulsada per l'Institut Municipal d'Higiene de l'Ajuntament de la ciutat i amb la col·laboració de la Societat Catalana de Pediatria, entre d'altres. Poques intervencions de salut han estat tan efectives com moltes de les vacunes administrades entre els nens i les nenes i realment començar fa 50 anys aquest pla fou una fita molt meritòria, desenvolupada a més amb molta participació professional.

L'**Eponímia** ens permet, a banda de conèixer l'origen del fòssil del cretaci *Janira paulii*, assabentar-nos de la fascinant història personal d'Innocent Paulí, investigador inquiet en els camps de la química, la microbiologia i la medicina, a banda de fotògraf reputat. Les seves contribucions foren tan àmplies i diverses que realment sorprèn el poc coneixement que hem tingut de la seva trajectòria, potser eclipsat per la proximitat de la figura del Dr. Jaume Ferran.

Continuant la sèrie que vàrem començar en el darrer número sobre **Els fàrmacs a través de la història** amb la penicil·lina¹, en aquest, Elena Guardiola i Josep-E. Baños ens documenten de manera molt minuciosa la història de l'èsternina i de l'escopolamina. Així mateix, publiquem la segona entrega de Fernando Parrilla sobre l'establiment dels farmacèutics titulars a Catalunya².

Finalment, el **Fent de...** recull la semblança i meritòria professional de Núria Fabrellas, premi Carolina Meléndez 2022.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. Macip S. El fong que va canviar la medicina. Petita història de la penicil·lina. *Annals de Medicina* 2023;106:34-39.
2. Parrilla Valero F. De les conductes farmacèutiques al farmacèutic titular i les iguals. *Annals de Medicina* 2023;106:40-44.

Correspondència: Dr. Xavier Bonfill
 Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública
 Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
 C/ Sant Antoni M. Claret, 167
 08025 Barcelona
 Tel. 935 537 810
 Adreça electrònica: xbonfill@santpau.cat